Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolfŭ Mosse*, *Haasenstein & Vogler (Otto Maas)*, *Heinrich Schalek*, *Alois Herndl*, *M. Dukes*, *A. Oppelik*, *J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger*, *Anton Mezei*, *Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ ese î n fiecare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
In administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 210. Braşovŭ, Mercurĭ 20 Septemvre (2 Octomvre) 1889.

Nou abonamentŭ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu **1 Octomvre 1889** stilŭ vechiu s'a deschisŭ **nou abonamentŭ** la care învitămŭ pe toţĭ amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl. pe şese lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şese lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl. pe şese lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şese lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Austro-Ungaria şi politica ei interioră.

II.

Vĕḑurămŭ ce felŭ de teorii politice desfăşură „Allgemeine Ztg.“ în articululŭ sĕu. Se observă câtŭ de colo tendinţa de a lua în apĕrare sistemulŭ dualist-suprematistŭ Autorulŭ, frate de cruce alŭ şoviniştilorŭ ungurĭ, găsesce cu cale, pe temeiulŭ datelorŭ false statistice ce le-a împrumutatŭ dela ei, ca în statulŭ ungarŭ se impună minoritatea limba ei maiorităţii covêrşitóre a locuitorilorŭ, adecă sĕ se privilegieze elementulŭ, care n'are înrudirĭ în afară, pe când în Austria părtinesce tocmai politica contrară, ca adecă sĕ se favoriseze Germanii, carĭ în privinţa geografică şi limbistică stau în cea mai strînsă legătură cu locuitorii imperiului germanŭ.

Asta însemnéză a-şĭ croì politica după placŭ şi după poftele proprie. Unde remânŭ însĕ interesele de vieţă ale monarchiei poliglote?

De aceste se pare, că puţinŭ îlŭ dore capulŭ pe politiculŭ germanŭ din vorbă, numai Germanilorŭ din Austria sĕ le succédă a-şĭ stabili din nou suprematia. Atuncĭ tóte vorŭ fi bune, căcĭ, ḑice elŭ, numai elementulŭ germanŭ póte asigura esistenţa statului.

Contele Taaffe însĕ este de părere, că esistenţa monarchiei atêrnă dela mulţămirea tuturorŭ popórelorŭ, nu numai a Germanilorŭ şi a Maghiarilorŭ. De aceea, se înţelege, sistemulŭ lui este rĕu, politica lui nerealisabilă şi „Allg. Ztg“. crede de a sa datoriă a-o combate.

Eată cum raţionéză şovinistulŭ germanŭ despre posibilele resultate ale politicei contelui Taaffe:

„Urmările ce le-ar puté avé o tractare mai îndelungată duşmănósă a Germanilorŭ în Austria — ḑice „Allg. Ztg.“ — suntŭ învederate: şi între dênşii s'ar forma o irredentă, séu vr'o mişcare esistentă, dér încă sfiiciósă, ar lua nisce dimensiunĭ, faţă cu carĭ guvernulŭ ar fi în mai mare perplesitate, ca faţă cu în fondŭ neprimejdiósa propagandă panslavistă a Cehilorŭ tinerĭ. Mai departe favorisarea Slavilorŭ şi desconsiderarea Italienilorŭ în Austria de sudŭ a contribuitŭ mai multu decâtŭ propaganda din afară la înmulţirea aderenţilorŭ irredentei. Şi în fine la Rutenĭ, carĭ locuescŭ acea parte a imperiului, care va fi probabilŭ teatrulŭ viitorului rĕsboiu, aşa-dér o ţeră, unde simpatiile poporaţiunei suntŭ de cea mai mare însemnătate, se pregătesce acum o mişcare, care deocamdată este antipolonă, dér póte deveni uşorŭ rusofilă şi anti-austriacă. Ar fi datoria unui guvernŭ înţeleptŭ, de a jertfi nobilimea polonă, care stăpânesce provincia numai în folosulŭ sĕu şi nicĭ măcarŭ în acela alŭ ţĕranului polonŭ, şi de a asigura imperiului simpatiile Rutenilorŭ, cu atâtŭ mai vêrtosŭ cu câtŭ aceştia facŭ maioritatea în Galiţia.“

„Cu tóte că guvernulŭ actualŭ instrăinéză astfelŭ imperiului cele mai tarĭ naţionalităţĭ, elŭ totuşĭ nu e în stare a afirma, că s'ar puté răzima cu siguranţă pe protegiaţii lui, pe Cehĭ, Polonĭ, Croaţĭ şi Slavonĭ; sistemulŭ lui are dér unŭ efectŭ contrarŭ; în locŭ de a face Austria mai unitară şi mai tare, a înduşmănitŭ popórele ce o locuiescŭ mai multŭ, decum erau înainte. Acestŭ sistemŭ va suferi fără îndoielă mai curêndŭ orĭ mai târḑiu unŭ fiasco...“

„Allg. Ztg.“ se încércă apoi a dovedi, că Germanii din Austria n'au tendinţe centrifugale, că nu aştéptă decâtŭ unŭ sprijinŭ moralŭ dela fraţii lorŭ din imperiulŭ germanŭ şi că suntŭ singura partidă în Austria, care se póte numi „partida statului“, căcĭ ei şi numai ei suntŭ purtătorii ideei de statŭ.

Vomŭ cerceta mai de aprópe şi valórea adevĕrată a conclusiunilorŭ acestora ale politicului germanŭ.

Regina Natalia în Belgradŭ.

Belgradulŭ Sêrbiei s'a îmbrăcatŭ în haine de sĕrbătóre. Dumineca trecută când s'aştepta sosirea reginei Natalia, atâtŭ de populară la Sêrbĭ, casele oraşului erau împodobite cu stindarte. In Belgradŭ sosiseră mulţime de óspeţĭ din provinciă. Tóte foile aduseră articulĭ de bineventare pentru regina, numai fóia progresistă „Domovina“ şi fóia oficială „Srpske Novine“ n'au salutatŭ pe regina, Fóia oficială a publicatŭ numai în frunte următorulŭ comunicatŭ:

„Regina Natalia sosesce adĭ în Belgradŭ. Deóre-ce Majestatea sa vine fără ca sĕ se fi stabilitŭ mai înainte o înţelegere cu privire la raporturile ei faţă cu curtea regală, la sosire nu i-se va face o primire festivă. Regularea viitórelorŭ raporturĭ personale ale regelui Alexandru faţă cu regina-mamă îi compete în puterea constituţiei *numai şi numai regelui Milanŭ*“.

„Odjek“ publică acum resumatulŭ tractărilorŭ de pănă acuma cu regina.

Fórte interesantă este o scrisóre a lui *Ristićĭ*, în care se ḑice între altele, că nu e ameninţatŭ de nicĭ unŭ periculŭ tronulŭ lui Alexandru; *elŭ* (Ristićĭ) *însĕ n'arŭ puté lua nicĭ o rĕspundere asupră'şĭ, décă cérta dintre părinţĭ s'ar încinge acum pe teritoriu sêrbescŭ*“.

Regina Natalia a scrisŭ la 27 Iunie a. c. lui Ristićĭ, că doresce sĕ se întélnéscă cu fiulŭ sĕu în Yalta orĭ în Belgradŭ. Ristićĭ i-a rĕspunsŭ, că Regina are dreptulŭ, ca cetăţénă a Sêrbiei, sĕ vină la Belgradŭ, dér reintórcerea ei ar puté sĕ măréscă dificultăţile, de aceea Ristićĭ i-a propusŭ o întêlnire pe moşia mătuşei ei, a prinţesei Moruzi. Regina rĕspunse, că va veni la Belgradŭ. După ce i-a rĕspunsŭ érăşĭ Ristićĭ, că décă va veni, înainte de a stabili mai înainte o înţelegere, la Belgradŭ nu va fi primită în modŭ oficialŭ şi póte că nicĭ nu va vedé pe fiulŭ ei, călĕtoria reginei fŭ *amânată*. După amânare s'au stabilitŭ de către regenţă în înţelegere cu Milanŭ nouĕ propunerĭ, la carĭ regina *n'a rĕspunsŭ nimicŭ*, ci s'a mărginitŭ a face cunoscutŭ unorŭ persóne private că în 29 Septemvre va sosi în Belgradŭ, ceea ce s'a şi întêmplatŭ.

Intre articulii de bineventare ai foilorŭ din Belgradŭ s'a observatŭ acolo alŭ ḑiarului „Male Novine“ care între altele conţine şi următorulŭ interesantŭ pasagiu: „Noi privimŭ la regina Natalia ca la *încorporarea legăturei spirituale între Rusia şi Sêrbia*“.

„Velika Srbija“, care stă afară de partide, şi are aspiraţiunĭ pentru o mare Sêrbiă, a edatŭ unŭ numĕrŭ festivŭ încadratŭ cu colorile naţionale şi avêndŭ în frunte o poesiă de bineventare tipărită cu litere gróse şi întitulată „*Preodniţa za severa*“ (stea conducĕtóre dela nordŭ.)

Radicalulŭ „Odjek“ scrie unŭ articulŭ mai puţinŭ înfocatŭ. Elŭ saluta pe regina, dér esprimă speranţa, că ea va veni la cunoscinţa, că rĕmânerea ei în ţéră ca şi aceea a lui Milanŭ, este păgubitóre intereselorŭ statului.

Entusiasmulŭ ce a cuprinsŭ poporaţiunea sêrbéscă la scirea despre sosirea reginei a fostŭ mare. Toţĭ se îmbuldeau la ţĕrmii Dunării aşteptândŭ sosirea vaporului. Debarcaderulŭ era pom-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(4)

Petersburgulŭ sub Alexandru III.

IV. Impĕrătésa*).

In Rusia au fostŭ mai multe împĕrătese regente ca în orĭ-ce altŭ statŭ modernŭ; dér nicăirĭ soţiele domnitorilorŭ n'au avutŭ influinţă mai puţină asupra mersului afacerilorŭ guvernului, ca în Rusia. Aşa a fostŭ sub Pavelŭ, aşa sub Nicolae, sub Alexandru întâiu şi alŭ doilea şi aşa a rĕmasŭ şi sub Alexandru III. Acésta e cu atâtă mai importantŭ, cu câtŭ căsĕtoria actualului împĕratŭ e mai fericită şi mai puţinŭ turburată, decâtŭ a orĭ şi căruia din premergĕtorii sĕi. A contribuitŭ însĕ multŭ la acésta fericire împrejurarea, că monarchulŭ autocratŭ n'a ajunsŭ niciodată în posiţia de a face resistenţă influinţei soţiei sale. Faptŭ este că Maria Feodorovna, fiica regelui Danimarcei Christianŭ IX, nepretenţiósă cum este, s'a mulţămitŭ în totdéuna cu rolulŭ soţiei Ţarului, puindŭ prin acésta temelia mulţămirei casei şi a căsĕtoriei sale, şi că ea şi-a câştigatŭ în Rusia o estra ordinară popularitate.

Observămŭ în trécătŭ, că căsĕtoria danesă-ruséscă a fostŭ unŭ proiectŭ cu predilecţiune urmăritŭ la ambele curţĭ de pe la începutulŭ anilorŭ şése-decĭ şi că delăturarea piedecilorŭ ce i s'au pusŭ în cale de repeţite-orĭ a statŭ în legătură cu dorinţa poporului rusescŭ, ca viitórea împĕrătésă *sĕ nu fiă* germană. Cea dintâiu piedecă s'a ivitŭ în érna 1863/4. Incă nu se potolise nĕcazulŭ ce i l'au causatŭ lui Gorciacov demonstraţiunile amicabile Polonilorŭ ale Danimarcei democratice în anulŭ 1863, când după isbucnirea rĕsboiului din Schleswig-Holstein damele casei regale din Danimarca fiindŭ insultate de plebea din Kopenhaga (Februariu 1864), faptulŭ acesta le pregăti seriose griji amicilorŭ proiectului de căsĕtoriă din vorbă. Unŭ anŭ mai târḑiu murì fiiulŭ celŭ mai mare alŭ lui Alexandru alŭ II, care era destinatŭ a se căsĕtori cu frumósa princesă Dagmar (actuala împĕrătésă) şi legătura casei rusescĭ cu a Danimarcei era din nou pusă în întrebare. Dér fratele mai micŭ devenindŭ prinţŭ moştenitorŭ reluà firulŭ ruptŭ şi cerù mâna princesei Dagmar.

Acéstă întorsătură, care era după dorinţa poporului, a creatŭ actualei împĕrătese din capulŭ locului unŭ tĕrêmŭ favorabilŭ, pe care graţiósa princesă, care acum numĕră patru-ḑecĭ şi doi de anĭ l'a sciutŭ cultiva într'unŭ modŭ fórte fericitŭ. Inăscuta-i veseliă şi vioiciune a pus'o în posiţiă de a arăta întotdéuna o veselă faţă soţului ei, care necurmatŭ este mişcatŭ de conflicte interióre şi esterióre. De influinţa conjugală n'are a se teme împĕratulŭ, pentru că acésta nicĭodată nu este îndreptată asupra lucrurilorŭ de natură politică. S'a vorbitŭ odată de simpatii ale princesei scandinavice pentru finlandeşĭ — despre aceea însĕ ca simpatiile sĕ se fi schimbatŭ în fapte n'a auḑitŭ nimenea nicĭodată şi mai puţinŭ încă acuma, când posiţia escepţională a marelui principatŭ nordicŭ începe a fi seriosŭ ameninţată. Aspiraţiunile Mariei Feodorovna suntŭ cele mai modeste, ce numai se potŭ cugeta. Décă câteodată împĕrătésa intervine după obiceiulŭ femeilorŭ pentru câte unŭ lionŭ alŭ balurilorŭ curţii orĭ pentru favoriţii damelorŭ amice, acésta se întêmplă într'unŭ modŭ atâtŭ de naivŭ şi nepretenţiosŭ, încâtŭ nicĭ în casŭ sĕ refusezĭ nu te ai puté supĕra pe înalta protectóre. Tocmai pentru că împĕratulŭ a devenitŭ nesociabilŭ şi pentru că participarea sa la festivităţile curţii numai arareorĭ animéză societatea, elŭ vede bucurosŭ, décă soţia sa află plăcere nesecată în danţŭ şi jocŭ, décă aduce viaţă şi variaţiune în petrecerĭ şi şi décă face conturĭ la ḑeiţa modă, carĭ se ḑice că nu arareorĭ suntŭ totŭ aşa de marĭ, ca acele ale primei soţii a lui Na-

*) După „N. fr. Presse“, — A se vedé N-rii 206, 207 şi 209 ai „Gaz. Trans.“ din anulŭ curentŭ.

posŭ decoratŭ. O deputațiune de dame vrea să plece înaintea reginei până la Semendria, dér a rĕmasŭ pe locŭ, deórece în momentulŭ din urmă societatea de navigațiune pe Dunăre a refusatŭ de a le da vaporulŭ separatŭ, ce l'au cerutŭ.

Despre purtarea băiatului-rege se istorisescŭ următórele: tinerelulŭ Alecsandru, se dice, că s'a rugatŭ tótă diua de cei dimprejurulŭ lui, sĕ-lŭ lase sĕ fiă și elŭ de față la sosirea și la primirea mamei sale la debarcaderŭ. In zadarŭ i-se spunea, că acésta nu se póte copilulŭ cerea totŭ mai tare sĕ-lŭ lase sĕ mérgă și când i s'a spusŭ că cu nicĭ unŭ prețŭ nu i se póte împlini rugarea, regele isbucni în plânsete, făcŭ larmă, amenință și strigă câtŭ numai îlŭ lua gura, așa că toțĭ aveau milă de elŭ. Cu tóte aceste s'a observatŭ ordinulŭ regenței și regele a trebuitŭ sĕ rĕmână acasă. Regele Alexandru n'a fostŭ de față la primirea mamei sale, pe care n'o vĕduse de atâta timpŭ, n'a vĕdutŭ întrarea ei, cu tóte că conductulŭ imposantŭ a trecutŭ pe lângă conacŭ (palatŭ) ba în diua aceea tinĕrulŭ rege n'a vĕdutŭ de locŭ pe mama sa.

Pe dealungulŭ stradelorŭ, ce le-a traversatŭ conductulŭ, tóte casele erau împodobite cu florĭ și cu covóre. Numai clădirea conacului regescŭ privea mută și posomorîtă la trecĕtorĭ. Rulourile dela ferestri erau lăsate josŭ, porțile, carĭ de altădată stau totŭ deșchise, erau acum închise și înaintea conacului stau nemișcate sentinelele cu puscile încărcate la umĕrŭ.

La debarcaderŭ, decoratŭ cu ghirlande și stégurĭ, se postară înainte 50 domnișóre îmbrăcate în albŭ din cele mai de frunte familii, îndĕrĕtulŭ lor damele din reuniunea femeilorŭ din Belgradŭ în corpore, și jurŭ împrejurŭ mii de ómenĭ. Privitorii se suiră și pe vapórele de lângă debarcaderŭ, numai pe vaporulŭ cu numele „*Milanŭ*“ n'a voitŭ sĕ se urce nimenea.

Câte-va minute înainte de órele 4, pușcăturĭ de trĕscurĭ anunțară sosirea vaporului separatŭ „Kazan“ pe care venea regina. Publiculŭ isbucni în strigărĭ nesfîrșite și frenetice de „Zsivio!“, care făceau sĕ se cutremure loculŭ, când apărŭ vaporulŭ cu drapelulŭ sĕrbescŭ la țĕrmŭ. Musica civilă intonă imnulŭ sĕrbescŭ și miile de poporŭ salută cu repețite strigărĭ de „Zsivio“ pe regina, care în îmbrăcăminte négră se arătă pe bordulŭ vaporului. Toțĭ salutau avêntândŭ pălăriile, batistele, până și umbrelușele. Unŭ asemenea entusiasmŭ nu s'a mai vĕdutŭ în Belgradŭ. Frumósa regină primi ovațiunile cu lacrimĭ în ochĭ, damele acoperiră bordulŭ vaporului cu buchete de florĭ, după-aceea merseră pe corabiă, fetele sĕrutară mâna reginei, ea le sărută pe frunte. Regina vorbi cu tóte câte-va cuvinte, dér vorbea puținŭ, căcĭ era înecată în lacrimĭ.

Intre entusiastice strigărĭ de „Zsivio“ regina se urcă în trăsura pompósă, ce-o trimese aicĭ directŭ milionarulŭ din Sabac Curtovicĭ pentru regina. Cu ea se urcă în trăsură dama de curte, ce venise cu ea, d-șóra Bogicevicĭ. Intre strigărĭ nesfêrșite de „Zsivio“ porni regina urmată de mulțime și de unŭ fórte lungŭ șirŭ de echipage, în carĭ se aflau damele, până la locuința sa în casele frumóse ale d-nei Bucevicĭ.

Nicĭ o persónă oficială n'a fostŭ la primire. La 6 óre séra ambasadorulŭ rusescŭ Persiani cu secretarulŭ sĕu făcură o visită reginei. Oficerilorŭ le-a fostŭ interdisŭ presența la primire.

Séra orașulŭ a fostŭ splendidŭ iluminatŭ și în mai multe locurĭ publice s'au arsŭ focurĭ artificióse.

DIN AFARĂ.

Dela espozițiunea din Parisŭ.

Impărțirea premiilorŭ.

Erĭ în 29 Septemvre s'au împărțitŭ în modŭ solemnelŭ în palatulŭ industriei premiile esposițiunei universale.

Președintele Republicei a fostŭ salutatŭ de mulțimea imensă de ómenĭ în modŭ entusiasticŭ. Ministrulŭ-președinte Tirard a produsŭ în discursulŭ sĕu următórele date: Numĕrulŭ esposanților a trecutŭ peste 60,000. Juriulŭ a conferitŭ prețurĭ la 33,139 esposanțĭ, între carĭ 903 *grands prix*, 5153 medalii de aurŭ, 9690 medalii de argintŭ și 9323 medalii de bronzŭ. Mai departe s'au amintitŭ cu laudă 8070 de esposanțĭ.

Ministrulŭ a mulțămitŭ tuturorŭ esposanților și și-a esprimatŭ speranța, că străinii vorŭ duce cu sine cea mai bună aducere aminte de Francia. Francia, dise elŭ, e pĕtrunsă de dorința de a trăi cu tótă lumea în armoniă fără de a-și sacrifica interesele și demnitatea. Președintele *Carnot* a mulțămitŭ asemenea esposanților și a datŭ espresiune speranței, că esposiția dela 1889 va inaugura pentru Francia o *eră de liniștire* și că óspeții Franciei, carĭ au învĕțatŭ sĕ cunóscă acéstă țéră, se vorŭ reîntórce în patriă cu-o judecată lămurită, ceea-ce nu va rĕmâné fără de efectŭ asupra raporturilorŭ popórelorŭ între sine. Astfel politica, căreia Francia îi rĕmâne credinciósă, va câștiga noui apĕrătorĭ și esposiția universală va avé resultatulŭ, că a servitŭ marei cause a păcii și a umanitâții.

Emin-pașa și Stanley.

Despre Emin-pașa și Stanley a aflatŭ organulŭ guvernului pentru Kongo, „Mouvement Geographique“ din Bruxela scirĭ interesante: Emin-pașa rĕmâne în partea de susŭ a Nilului. Se scie că curagiosulŭ exploratorŭ a scrisŭ într'o epistolă— care a apărutŭ în foile engleze, — că elŭ rĕmâne la postulŭ sĕu. Emin a însoțitŭ pe Stanley numai până la Albert-Nyassa de unde s'a reîntorsŭ ca sĕ ducă la îndeplinire problema ce a trecutŭ dela Gordon-pașa asupra lui în interesulŭ civilisațiunei și progresului. Fóia din Bruxela mai anunță, că Emin-pașa după ce a servitŭ regimulŭ Egiptênŭ 17 anĭ a trecutŭ în serviciulŭ associațiunei „Royal Britisch East African Association“ Astădĭ deja aparține o parte mare din teritoriulŭ sĕu nouei colonii engleze din Africa centrală. Despre Stanley se dice că ar fi terminatŭ cu problema sa și că din óră în óră se aștéptă sosirea lui în Monbas (la țĕrmurulŭ Zanzibaritic). Se mai dice, că elŭ ar fi deșchisŭ drumurĭ nouĕ și că a pusŭ basă la înființarea unei colonii, ce va avé viitorŭ. In urma acestorŭ scirĭ, carĭ au sositŭ directŭ din Makinon, guvernulŭ pentru Congo din Bruxella a hotărîtŭ sĕ întreprindă la 10 Octomvre o expedițiune constătătóre din 4 ingínerĭ, carĭ vorŭ pleca dela Anvers la Boma, ca sĕ încépă construcția *liniei ferate Congo* la Matadi.

SCIRILE DILEI.

O nouă afacere cu stégulŭ, dér acum cu stégulŭ unguresc, se semnaléză din Essegŭ. In 22 Septemvre s'a închisŭ în acestŭ orașŭ cu tótă solemnitatea esposițiunea regnicolară slavonă, și era vorba la șoptele unora, ca localulŭ esposițiunei sĕ fiă împodobitŭ și c'unŭ stégŭ unguresc. Acésta s'a și întêmplatŭ și câteva stégurĭ unguresci fâlfâiau pe coperișulŭ clădirei esposițiunei. Dér Croațilorŭ nu le-a plăcutŭ acestŭ spectaculŭ, căcĭ la cererea lorŭ espresă, care a fost acompaniată de amenințare, că la dincontră nu se va înfățișa nicĭ unulŭ la festivitate, ei au făcutŭ sĕ se depărteze stégurile unguresci. O fóiă ungurésca se plânge asupra acestei afacerĭ fără a se gândi la sentința creștinéscă: „ce ție nu'țĭ place, altuia nu face.“

***

Descentralisarea tablei regesci, precum spune diarulŭ iuriștilorŭ din Pesta, se va pune în lucrare în curêndŭ. Proiectulŭ de lege privitorŭ la acéstă descentralisare se va presenta încă în sesiunea acésta dietală.

***

Comitetulŭ municipalŭ din Clușiu a decisŭ a adresa ministrului de justiția Desideriu Syilagyi o adresă salutătóre și de a i-o preda printr'o deputațiune, care va avé sĕ stăruie și pentru aceea, ca cu ocasiunea descentralisării tablelorŭ regesci sĕ capete și orașulŭ Clușiu o tablă regéscă (curte de apelŭ.)

***

Șcólă inchisă. Foile unguresci spunŭ că ministrulŭ de culte, contele Csaky a ordonatŭ, ca *gimnasiulŭ privatŭ germanŭ din Petroșeni sĕ fiă închisŭ*, căcĭ n'ar corĕspunde legei.(?) Aceleașĭ foi laudă „energica și patriotica“ procedere a ministrului

***

Lucrările dela Seghedinŭ pentru repararea cheului surpatŭ suntŭ întrerupte și amenințate. Apa Tisei a începutŭ deodată sĕ crescă tare, așa că în timpŭ de 24 de óre lucrătorii au fostŭ siliţĭ sĕ părăsescă cheulŭ de josŭ. E temere, că amăunându-se acum lucrările și sosindŭ érna cheulŭ va rĕmâné neisprăvitŭ, și că în primăvéra viitóre va suferi și mai marĭ stricăciunĭ.

***

Aurŭ. Intr'o mină de aurŭ din Roșia montană s'au aflatŭ în sĕptĕmânile trecute 20 de punțĭ de aurŭ în valóre de vre-o 12,000 florinĭ.

***

Linia de drumŭ de ferŭ Bistriță-Câmpulungŭ. Se scrie din Dejiu, că prelungirea liniei Deșiu Bistrița și joncțiunea ei cu calea ferată locală bucovinénă Hatna-Câmpulungŭ, pentru care se dăduse deja concesiunea ca sĕ se facă lucrările pregătitóre, are puține prospecte de a se realisa, din causă că cercurile conducĕtóre ale drumurilorŭ de ferŭ austriace se temŭ, că întrega comunicația din Rusia de sudŭ se va strĕmuta pe acéstă liniă proiectată: dela Câmpulungŭ la Bistrița-Oradea-mare-Budapesta-Viena, care va fi cu 150 chilometri mai scurtă decâtŭ aceea ce duce prin Galiția, și că astfelŭ ar resulta unŭ pré mare câștigŭ pentru căile ferate de statŭ unguresci.

***

Unŭ leu scăpatŭ din coliviă. Se anunță din Londra: In *Birmingham* cu ocasiunea târgului a scăpatŭ unŭ *leu africanŭ* din menageriă și a străbătutŭ printre massele poporŭ, fără însĕ a vătĕma pe nimenĭ. Ișĭ póte cineva închipui spaima grozavă, ce a cuprinsŭ pe ómenĭ, carĭ alergau în tóte părțile, strigândŭ și țipândŭ, făcêndŭ locŭ animalului. Până acuma leulŭ încă n'a putut fi prinsŭ. Aicĭ domnesce mare consternare.

Ceva despre mine séu despre industria montană,

cu privire generală la România.

Cei mai mulțĭ dintre cetitorii acestorŭ șire au avutŭ de sigurŭ ocasiunea a ceti câte ceva despre mine, despre montanistică séu celŭ puținŭ despre nenorocirile, carĭ se 'ntêmplară în timpulŭ mai nou în lucrătórele subpămêntescĭ cunoscute în limbagiulŭ nostru vulgarŭ sub numirea de — ocne. Insĕ puținĭ vorŭ fi, carĭ au o ideiă clară despre lucrările, despre cultivarea de mine, adecă despre acele întreprinderĭ industriale, prin carĭ se caută și se scotŭ afară cu monotona lumină — bunurile naturei ascunse în sînulŭ pămêntului nostru într'unŭ modŭ destulŭ de ciudatŭ.

Se facemŭ decĭ o scurtă recensiune asupra acestui obiectŭ:

Décă ne închipuimŭ în cója pămêntului nostru o tăietură orisontală scobită, de forma trapezului, de o înălțime de 1.5—2 metri și de o lățime de 1.2—1.5 m., care tăietură se numesce, — décă comunică directŭ cu esteriorulŭ pămêntului —, ștolnă, éră décă comunicarea se împlinesce prin mijlocirea unui puțŭ, atuncĭ numimŭ o astfelŭ de scobitură — galeriă: décă ne imaginămŭ o astfelŭ de tăietură mânată în sînulŭ pămêntului mai multe sute de metri și în variabile direcțiunĭ; — séu décă ne închipuimŭ o grópă patruunghiulară (puțŭ) sondată în direcțiunea verticală până la o afundime de 60—100 m., și dela acest puțŭ închipuindu-ne galerii orisontale mânate câte-va sute de metri în diferite direcțiunĭ: atuncĭ vomŭ avea înaintea nóstră în ambele aceste casurĭ o icónă fidelă despre o mină séu despre o ocnă.

Scimŭ séu celŭ puținŭ ar trebui sĕ scimŭ, că corpurile naturale suntŭ împărțite dela natură însușĭ într'unŭ modŭ fórte miraculosŭ! Acea împrejurare, că tóte ce există în natură nu au nicĭ când și nicĭ unde vre-o liniște séu pace, ci trecŭ mai curêndŭ orĭ mai târdiu printre diferite modificărĭ esențiale: acéstă împrejurare a datŭ posibilitatea rĕspândirei corpurilorŭ naturale, carĭ se află pe suprafața pămêntului nostru și în interiorulŭ sĕu. Corpurile de pe suprafața pămêntului se potŭ fórte ușorŭ afla, cultiva, perfecționa séu aprețui; însĕ tesaurii ascunșĭ în „eterna adêncime“ condițiunéză o lucrare estraordinară pentru a-i puté scóte la lumina dilei și spre a-i da întrebuințării ómenilorŭ.

Acea ocupațiune, care conduce calea la subteranele bunurĭ naturale, întreprinderea spre câștigarea, esploatarea și scóterea la lumina dilei a acestorŭ bunurĭ cunoscute în formă de metale, de minerale folositóre, se numesce cultură de mine séu montanistică (monticultura). Câștigulŭ nisuințelorŭ acestei întreprinderĭ suntŭ: producte primitive, producte minerale.

Monticultura nu înmulțesce numai tesaurii unui statŭ, ci dă totodată și industriei și comerciului cele mai diferite materiale, prin care se formézǎ și se lățescŭ acele în interiorulŭ și esteriorulŭ statului. Prin cultura de mine se impopulézǎ și se întrebuințézǎ spre înaintarea

---

poleonŭ celŭ mare, Iosefina, care jumĕtatea viața ei a petrecut'o în odaia ei de toaletă. Se laudă mai departe ca o virtute darulŭ celŭ posede împĕrătésa rusésca de a-se puté înțelege cu orĭ și cine (neluândŭ afară pe cumnații și cumnatele ei) și că scie sĕ se strecóre cu dibăciă întotdéuna printre jocurile de clică și de intrigĭ, ce suntŭ neîncunjurabile la curțile princiare. Cumcă dênsa scie sĕ întêmpine c'unŭ tactŭ extraordinarŭ isbucnirile vehemenței împĕratului ce se ivescŭ câte odată, se'nțelege de sine la o femeă cu-o fire atâtŭ de fericită și modestă.

O lovitură totușĭ au suferitŭ veselia și puterea viața a Mariei Feodorovna. Pe când împĕrătésa a putut sĕ îndure grelele cercărĭ și pericule din anulŭ ultimŭ alŭ domnirei lui Alexandru II și din anii dintâiu ai domnirei lui Alexandru III cu egală ușurință, catastrofa întêmplată pe drumulŭ de ferŭ la Borki a sguduitŭ acésta sănĕtósă natură până la mĕduvă. Cu sĕptĕmânile nervii delicatei femei n'au putut sĕ se reculégă în urma impresiunei acestorŭ înfricoșate icóne de pustiire, și lungŭ timpŭ a trebuitŭ împĕrătésa sĕ se cruțe și sĕ păstreze o liniște, care contrasta tare cu obiceiurile curții sale. Temerea că dilele de grózǎ dela Borki vorŭ lăsa urme durabile în organismulŭ împĕrătesei, nu s'a împlinitŭ și dela primăvéra anului acestuia încóce curtea împĕrătéscă și-a reluatŭ fisionomia de mai înainte. In palatulŭ Anicĭcov ca și în Gacina domnesce neîntreruptŭ aceeașĭ viĕță în petrecerĭ, carĭ li se părŭ participanților binefăcĕtóre și pline de plăcerĭ, pentru că nu le mai lasă timpŭ a se reculege. Visite muntenegrene și grecescĭ, hessice și mecklenburgice, logodne, planurĭ de căsătoriă, călĕtorii și proiecte de călĕtorii s'au grămăditŭ tóte în lunile din urmă la curtea rusésca, ca și când împĕrătésa n'ar mai avé lipsă de cruțare a sănătății sale.

venitului suveranŭ și a întregului statŭ: locurile muntóse, carĭ de altmintrelea se arată deșerte. — Cu alte cuvinte: Monticultura e în faptă unica cale, prin care se póte sigurŭ înmulți avuția țĕrei și prin urmare și sarcinele cetățenilorŭ devinŭ mai moderate.

S'a ventilatŭ până acum în diferite locurĭ și în fórte variabile modurĭ — cestiunea financiară din România liberă! Unicele modurĭ însĕ, considerându-le din punctŭ de vedere technologicŭ, nu au satisfăcutŭ nicĭ îmbunătățirea poporului, nicĭ venitulŭ recerutŭ alŭ statului! Nu! pentru-că s'au lăsatŭ la o parte tocmai acei factorĭ, carĭ ar fi fostŭ absolutŭ necesarŭ de a-se lua în considerațiune. — Sĕ vedemŭ decĭ — deși autorulŭ e liberŭ de orĭ-ce tendințe personale, și deși nu s'ar cuveni, ca noi de-aicĭ sĕ ne amestecămŭ în trebile celorŭ de dincolo de Carpațĭ, — dicŭ sĕ vedemŭ: unde ar fi isvorulŭ celŭ mai curatŭ pentru asigurarea și îmbunătățirea stării materiale - financiare a României, din punctŭ de vedere naționalŭ-economicŭ luatŭ?

Cu câtŭ mai multe și mai variabile isvóre de câștigŭ posede unŭ statŭ, cu atâtŭ mai sigurŭ prosperéză, și cu atâtŭ mai sigură e ecsistința sa. Sĕ aruncamŭ o privire numai fugitivă asupra acelui ramŭ alŭ economiei, care ni-e cunoscutŭ sub numirea agriculturei și care e așa dicêndŭ uniculŭ isvorŭ productivŭ din România! De decĭ de anĭ se cultivă pămêntulŭ resp. suprafața sa într'unŭ modŭ unilateralŭ; puterea productivă séu se substituéză prin gunoire, séu se lasă cursului liberŭ alŭ eternei naturĭ, care cu timpulŭ nu mai póte produce aceea, ce a produsă mai înainte. Astfelŭ ajunge agricultorulŭ într'o stare financiară fórte critică; pămêntulŭ sĕu nu-i mai aduce nicĭ sĕmênța sĕmânată, cu atâtŭ mai puținŭ vr'unŭ câștigŭ îmbucurătorŭ!

— Déră abstragêndŭ dela casulŭ acesta, capitalulŭ sĕmĕnatŭ pe pămêntulŭ celŭ mai bine cultivatŭ, e espusŭ evenimentelorŭ naturale: ghiéța, grindina, seceta séu pré multă plóiă cășună, mai vêrtosŭ în timpii mai recențĭ, fórte adeseorĭ daune colosale, nimicindŭ tótă speranța nu numai a singuraticilorŭ agricultorĭ, ci a întregului statŭ.

Insĕ influințele elementare-naturale asupra agriculturei se arată de multe-orĭ fórte favorabile! Și în acestŭ casŭ totușĭ nu putemŭ conta la unŭ câștigŭ proporționatŭ cu spesele întrebuințate la producțiunea corpurilorŭ necesitățilorŭ nóstre absolutŭ folositóre.

Productulŭ 'șĭ pierde valórea sa, așa pentru particularĭ, ca și pentru întregulŭ statŭ, îndată-ce e acela în preponderanță și dacă statele învecinate încă au avutŭ o esploatare bună. Agricultorulŭ a avutŭ o recoltă bună; déră câștigatele productorĭ nu le póte da cu prețulŭ recerutŭ, care sĕ aducă, décă nu mai multŭ atuncĭ celŭ puținŭ spesele întrebuințate în decursulŭ producțiunei.

Vedemŭ decĭ, că unŭ statŭ, care e avisatŭ a îmbunătăți starea populațiunei sale și a înmulți averea erarială numai din venitele productelorŭ câștigate de pe suprafața pămêntului prin agronomiă, unŭ astfelŭ de statŭ nu e sigurŭ pentru venitulŭ sĕu raționalŭ; fiindŭ acesta dependinte dela influințele naturale, starea populațiunei în generalŭ și a statului în specialŭ devine fórte critică. Afară de aceea unŭ astfelŭ de statŭ e pururea necesitatŭ a importa din străinătate articlii absolutŭ trebuincioșĭ, carĭ se câștigă și se producŭ în alte modurĭ și carĭ — pe lângă o rațiunală manipulațiune — s'ar puté produce în țéră.

Sĕ tragemŭ conclusiunea din cele de păn'acuma dise! Adecă décă voiesce o țéră ca să înflorescă, décă voiesce unŭ statŭ să'șĭ asigure și înmulțéscă isvórele de câștigŭ: trebue sĕ se nisuiéscă, a esploata tóte corpurile folositóre, carĭ se presentă pe suprafața pămêntului și în interiorulŭ sĕu, și apoi a cultiva — după putință — tóte ramurile economiei naționale.

Industria și comerciulŭ vorŭ căpĕta unŭ avêntŭ mai însemnatŭ, décă diferitele ramurĭ ale economiei naționale se cultivă și perfecționéză după metodele recente practice. Prin înaintarea acestorŭ factorĭ, adecă a industriei și a comerciului, se înmulțesce isvorulŭ de câștigŭ alŭ statului; sarcinele cetățenilorŭ se vorŭ micșora, viéța acestora va deveni cu multŭ mai ușurată, éră statulŭ ajungêndŭ la nivelulŭ supremŭ alŭ culturei pe tóte sferele economiei naționale va fi respectatŭ și admiratŭ de statele streine.

Cunóscemŭ unŭ ramŭ alŭ economiei naționale, care s'ar puté întemeia în România, mai vêrtosŭ în ținuturile muntóse dela nordŭ și nordvestŭ prin ce s'ar da ocupațiune la mii de ómenĭ și prin care visteria statului ar cresce. Acestŭ ramŭ, acestŭ isvorŭ curatŭ și sigurŭ de câștigŭ ar fi: *industria montană.*

Putemŭ cu óreșĭ-care regretare dice, că România încă nu posede până acum o monticultură rațiunală. — Salinele, ocnele de sare, carĭ se esploatéză eschisivŭ de condamnațĭ sub diregătoria erarială, — acele fântânĭ de petroleu brut, carĭ suntŭ în posesiunea persónelorŭ particulare mai mare venetícĭ, — una mică mină erarială de cărbunĭ terțiarĭ, care, pe timpulŭ cercetării mele (1885), nicĭ pe departe se renta a se ține în manipulațiune: aceștĭ factorĭ autorului bine cunoscuțĭ, nu potŭ sĕ fiă pentru statulŭ românŭ nicĭ unŭ isvorŭ rațiunalŭ.

Salinele, ocnele de sare, ce e drept se află în starea cea mai bună; straturile de sare suntŭ așa dicêndŭ nedesecate. Consumarea încă póte sĕ fiă rentabilă. Insĕ cu fântânile de oleu de pétră stă lucrulŭ altfelŭ. — Productulŭ naturalŭ se presentă în multe ținuturĭ (Ploiescĭ, Câmpina, Comănescĭ, Moinescĭ etc.) într'o mĕsură preponderantă; câștigarea, esploatarea sa nu recere multe pregătirĭ, éră transportarea materialului brutŭ încă nu e legată cu greutățĭ. — Unica scădere e însĕ la acéstă întreprindere, că oleulŭ se esportéză în starea sa naturală, primitivă, cu unŭ prețŭ fórte micŭ. Acéstă scădere s'ar puté delătura prin întemeiarea fabricelorŭ de destilatŭ și de rafinăriă.

Sĕ vedemŭ acestŭ productŭ mai de aprópe! Oleulŭ se esploatéză din sînulŭ pămêntului într'unŭ modŭ fórte primitivŭ, dér practicŭ de-óre-ce nu se reschéză nicĭ sume enorme, cum se esploatéză din fântânĭ, așa se esportéză comerciului resp. industriei din străinătate, fără nicĭ o pregătire. — Oleulŭ brutŭ se vinde c'unŭ prețŭ micŭ, neluându-se în considerațiune mai de-aprópe calitățile sale naturale. — Industriașii din străinătate destiléză și rafinéză acestŭ oleu, căcĭ numai așa se póte da comerciului consumătorŭ. Prin aceste manipulațiunĭ technologice se resultă multe producte folositóre, astfelŭ încâtŭ productulŭ principalŭ ca oleu de iluminatŭ își are valórea sa cea mai mare, fără însĕ ca celelalte producte, precum suntŭ: păcura séu cătranulŭ, creosotulŭ, parafina ș. a.) sĕ se lapede ca nefolositóre, ci se dau, — deși c'unŭ prețŭ mai micŭ, — comerciului. — Din aceste scurte privirĭ luminatŭ sĕ vede decĭ, că nu e rațiunalŭ, nicĭ economicŭ a esporta petroleulŭ brutŭ în străinătate*).

Insĕ România nu cuprinde în sînulŭ pămêntului sĕu numai aceste minerale necesare, carĭ le numirămŭ mai susŭ. Esurĭ de metale, adecă esuri de ferŭ, de aramă, de plumbŭ ș. a. se presintă în multe locurĭ într'unŭ modŭ destulŭ de favorabilŭ pentru a da unŭ fundamentŭ sigurŭ la înființarea industriei montane.

La ridicarea și înaintarea monticulturei trebue sĕ se ia în considerațiune înainte de tóte — determinarea bunelorŭ legĭ despre relațiunile juridice și despre orênduiala lucrătorilorŭ. — Ne învață rațiunea, că unŭ statŭ, alŭ căruĭ teritoriu cuprinde în sînulŭ pămêntului sĕu minerale folositóre și care statŭ doresce totodată sĕ-șĭ înmulțéscă isvórele de câștigŭ pentru prosperarea propriă și pentru binele locuitorilorŭ sĕi: unŭ astfelŭ de statŭ trebuie sĕ ia mĕsurĭ juridice pentru esecutarea acestorŭ fapte necesare.

Se recere adecă, între altele, ca forurile legislative ale statului sĕ determineze prin lege: care minerale și sub ce felŭ de condițiunĭ suntŭ de a se esploata séu prin întreprinderĭ erariale însușĭ séu prin întreprindĕtorĭ privațĭ. Statulŭ nu póte sĕ fiă indiferentŭ, décă ar vedé, că unii întreprindĕtorĭ privațĭ — și în România pe lângă aceea și veneticĭ — esploatéză bunurile naturei ascunse în sînulŭ pămêntului, fără ca sĕ solvéscă o dare în banĭ recerută și prin lege rațiunalminte așeḍată, ér de altă parte nerațiunalŭ ar fi, când statulŭ însușĭ ar întreprinde unŭ lucru montanŭ fără priveghiarea legislativă. Căcĭ după cum bine scimŭ, întreprinderea de mine e pururea împreunată cu multe și colosale spese, ér cassa statului trebue sĕ arate la timpulŭ sĕu tóte acele spese și veniturĭ, cari escurgŭ și încurgŭ prin óre-care întreprindere industrială.

Urmarea din aceste e decĭ, că monticultura séu industria de mine trebue sĕ'șĭ aibă legea sa propriă, care sĕ servéscă egalminte așa pentru intreprindĕtorii privațĭ, ca și pentru erarŭ însușĭ. O astfelŭ de lege, care se numesce legea montană și care e întocmită după legĭ raționale-juridice, esistă în timpulŭ de față mai în tóte statele europene-civilisate. Esența radicală a acestei legĭ din diferitele staturi e în generalŭ egală, și numai unele puncte speciale se deosebescŭ de olaltă.*) — O astfelŭ de lege e absolutŭ de lipsă, deóre-ce esperiențele trecutului ne convingŭ, că prin slăbirea a-părămêntului juridicŭ au urmatŭ în multe locurĭ apunerea orînduielei în esploatțiune, în societatea băiașilorŭ (lucrătorilorŭ) ș. a.

Cultura de mine devine factorŭ industrialŭ mai vîrtosŭ prin așa numita „metalurgiă". Sĕ vedemŭ decĭ mai de-aprópe: carĭ suntŭ condițiunile principale la întemeiarea rațională a industriei montane?! (Va urma.)

*) Referitorŭ la natura, purcederea etc. a petroleului, vedĭ „Despre unele minerale combustibile. Studiu geologicŭ-technologicŭ," publicatŭ de mine în „Familia" din an. 1882.

*) In România nu esistă nicĭ o lege referitóre la cultura de mine. Autorulŭ acestorŭ șirurĭ a fostŭ rugatŭ în an. 1884 din partea unui deputatŭ alŭ Camerei din România ca sĕ-i traducă pe românesce legea montană din țéra nóstră, ceea ce a și făcutŭ, trimițĕndu-i manuscriptulŭ; înse nu sciu ce s'a alesŭ dintr'însulŭ.

Economiă.

Resultatulŭ secerișului în Ungaria.

Secerișulŭ din anulŭ acesta în Ungaria a fostŭ celŭ mai rĕu de cincĭ anĭ încóce, mai alesŭ în grâu și orḍŭ. După datele oficiale secerișulŭ grâului în Țéra ungurésca, Bănatŭ și Ardélŭ în anulŭ acesta constitue suma de 25.6 milióne măjĭ metrice fața cu 40 milióne în cei doi anĭ anteriorĭ. Orḍŭ s'a seceratŭ în anulŭ acesta 7·7 milióne măjĭ metrice fața cu 11 milióne în cifră mijlocia din anii anteriorĭ. Acestŭ resultatŭ nefavorabilŭ va avé o influință păgubitóre asupra desvoltării economice, financiare și a comunicațiunei.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS."

(Serviciulŭ biroului de coresp. din Pesta.)

Berlinŭ, 1 Octomvrie. Se anunță ca positivŭ, că Țarulŭ va sosi aicĭ în 8 Octomvrie, spre a face o visită curată personală, deórece nu va fi acompaniatŭ de ministrulŭ de esterne Giers.

Berlinŭ, 1 Octomvrie. Foile bine informate aducŭ scirea, că parlamentului germanŭ se vorŭ presenta nisce cererĭ de creditŭ militarŭ, déră încă nu se scie că ce feliu și câtŭ de marĭ suntŭ.

Berlinŭ, 1 Octomvrie. Aicĭ se urmăresc cu cea mai mare atențiune întêmplările din Belgradŭ. Se observă față cu ele o atitudine așteptătóre; se crede că desvoltarea lucrurilorŭ de aicĭ încolo depinde mai multŭ dela regențĭ, decâtŭ dela regina Natalia.

Belgradŭ, 1 Octomvrie. Corpulŭ diplomaticŭ a hotărîtŭ a merge în trăsurĭ la regina, déră a-șĭ scrie numai numele în cartea de visite. Erĭ a primitŭ regina Natalia pe ministrulŭ-președinte, pe metropolitulŭ Mihailŭ, pe ambasadorulŭ rusescŭ. Nicĭ Risticĭ, nicĭ ceilalțĭ regențĭ n'au visitatŭ până acuma pe Regina și nu o vorŭ visita până ce nu se vorŭ termina favorabilŭ tratările ce le conduce ministrulŭ-președinte.

Resultatulŭ totalŭ alŭ alegerilorŭ pentru Scupcină este: 102 radicalĭ și 15 liberalĭ.

DIVERSE.

Depărtarea stelelorŭ. „Journal de Ciel" se încércă a esplica depărtarea stelelorŭ în urmatorulŭ chipŭ: Sĕ ne închipuimŭ unŭ uriașŭ, care dela pămênt ar ajunge cu mâna până la sóre. Când uriașulŭ ar atinge cu mâna globulŭ celŭ de focŭ, durerea ar simți-o mai târdiu, tocmai după 157 anĭ, fiindcă s'a constatatŭ, că simțulŭ se străplântă în corpulŭ omenescŭ cu o iuțélă de 31 metri pe secundă. Décă uriașulŭ după 157 anĭ ar striga de durere, atuncĭ strigătulŭ lui s'ar audi la sóre numai după 13 anĭ, deórece sunetulŭ se străplântă c'o iuțélă de 340 metri pe secundă.

ULTIME SCIRĬ.

Viena, 28 Septemvre. O scrisóre adresată din Constantinopolŭ „Corespondenței politice" constată că *Pórta ar fi fórte dispusă sĕ recunóscă pe principele Bulgariei și unirea Rumeliei pe cale legală spre a evita orĭ-ce explosiă violentă eventuală.*

Sultanulŭ nu s'a pronunțatŭ încă în acéstă privință. S'a sondatŭ mai întâiu într'un mod confidențial asupra acestui punct ambasadorulŭ Rusiei *care a rĕspunsŭ printr'unŭ refusŭ categoricŭ.* Pórta a amânatŭ prin urmare trimiterea circulării relative la recunóscerea principelui Ferdinandŭ ca principe alŭ Bulgariei.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 30 Septemvre st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.44	Vênd.	9.46
Argintŭ românescŭ -	„	9.38	„	9.40
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.47	„	9.48—
Lire turcescĭ - - -	„	10.72	„	10.74
Imperialĭ - - - -	„	9.72	„	9.74
Galbinĭ	„	5.58	„	5.60
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.
Ruble rusescĭ - - -	„	122.—	„	124.—
Mărcĭ germane - -	„	58.20	„	58.50

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 30 Septemvre st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	100.35
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	95.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	112. -
Bonurĭ rurale ungare - - - - - -	104.70
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.70
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	104.70
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	104.70
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	104.70
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	104.53
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.67
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.48½
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	58.37½
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	119.65

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Nru. 11437—1889. 51,M.1

PUBLICAŢIUNE.

Magistratulŭ a aflatŭ cu cale, ca sĕ reducă preţulŭ lemnelorŭ de ştejarŭ pentru tăiatŭ **cu 15%** aşa încâtŭ metrulŭ cubicŭ:

De sorta I. cu grosimea pănă la 4 cm. va costa 18 fl. 80 cr.
„ „ „ „ peste 4 cm. . . . . 17 fl. 40 cr.
„ „ II. „ pănă la 4 cm. . . . . 15 fl. 90 cr.
„ „ „ „ peste 4 cm. . . . . 15 fl. 20 cr.
„ „ III. fără deosebire de grosime . . . . 11 fl. 60 cr.

Preţurile aceste au valóre cu 1 Octomvre a. c. Ceea ce se aduce spre cunoscinţă generală.

Braşovŭ, în 28 Septemvre 1889.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.—	3.40		
Budapesta	8.31	9.20	3.10	6.10
Szolnok	11.20	11.25	7.22	9.28
P. Ladány	2.22	1.04	5.52	11.38
Oradea-mare	4.18	2.30	8.46	1.51
			9.18	2.11
Várad-Velencze		2.35	9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli		2.42	9.44	2.32
Mezö-Telegd		3.00	10.21	2.55
Rév		3.31	11.38	3.38
Bratca		3.50	12.16	4.01
Bucia		4.05	12.54	4.23
Ciucia		4.24	1.57	4.49
Huiedin		4.56	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş		5.26	4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕşel		5.49	4.58	6.38
Cluşiu			5.26	6.56
	11.05	6.14		7.15
Apahida	11.23	6.30		7.48
Ghiriş	12.44	7.29		9.13
Cucerdea	1.27	7.53		10.04
Uióra	1.34			10.12
Vinţulŭ de susŭ	1.42	8.02		10.19
Aiud	2.07	8.21		10.45
Teiuşŭ	2.26	8.43		11.34
Crăciunelŭ	3.11	9.05		12.11
Blaşiu	3.24	9.18		12.29
Micăsasa	3.54	9.40		1.10
Copşa mică	4.09	9.53		1.30
Mediaşŭ	4.39	10.08		2.14
Elisabetopole	5.11	10.32		2.54
Sighişóra	5.45	11.07		3.35
Haşfalĕu	6.12	11.22		4.07
Homorodŭ	7.32	12.31		5.54
Ágostonfalva	8.17	1.02		6.39
Apatia	8.37	1.20		7.13
Feldióra	9.06	1.40		7.45
Braşovŭ	9.45	2.34		8.32
	accelerată 5.32			
Timişŭ	6.17	3.17		
Predealŭ	6.49	3.48		
Bucurescĭ	9.35	9.35		

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelleratŭ	Tren de persóne	Trenŭ mixt
Bucurescĭ		7.30	7.30	*)
Predealŭ		12.50	12.50	5.03
Timişŭ		1.19	1.19	6.22
Braşovŭ	—.—	—.—	2.15	7.23
	4.54	2.15	7.07	
Feldióra	5.37	2.47	7.44	
Apaţa	6.15	3.07	8.00	
Ágostonfalva	6.43	3.22	8.29	
Homorodŭ	7.31	3.56	9.07	
Haşfalĕu	9.09	5.07	10.34	
Sighişóra	9.33	5.28	10.46	
Elisabetopole	10.02	5.57	11.09	
Mediaşŭ	11.04	6.19	11.35	
Copşa mică	11.24	6.33	12.19	
	11.39	6.47	11.59	
Micăsasa	11.57	7.09	12.15	
Blaşiu	12.30	7.20	12.43	
Crăciunelŭ	12.45	7.47	12.55	
Teiuşŭ	1.13	8.05	1.07	
Aiudŭ	2.18	8.23	2.11	
Vinţulŭ de susŭ	2.48	8.33	2.33	
Uióra	2.56		2.40	
Cucerdea	3.14	9.04	2.46	
Ghirişŭ	4.01	10.04	3.27	
Apahida	5.28	10.41	4.47	
Cluşiu	5.56	10.57	5.08	
	6.45			8.—
Nădăşelŭ	7.06	11.20		8.36
Gîhrbău	7.22			9.02
Aghireşŭ	7.37	11.54		9.32
Stana	8.03			10.11
B. Huiedin	8.24	12.24		10.51
Ciucia	9.04	12.36		12.16
Bucia	9.20	12.48		12.50
Bratca	9.37	1.03		1.19
Rév	9.55	1.29		2.—
Mezö-Telegd	10.20	1.43		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47	1.49		3.36
Várad-Velencze	10.57	2.04		3.52
Oradea-mare	11.04			4.03
	11.19	3.27	10.50	4.47
P. Ladány	1.19	5.10	1.23	7.30
Szolnok	3.31	7.06	3.29	11.51
Budapesta	6.30	8.40	7,45	9.55
Viena	1.40	1.40	6.05	

*) Comunică numai în fiecare Vinerĭ.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ		3.53	5.36
	2.17	4.29	6.06
Glogovaţŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulişŭ	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bĕrzava		6.23	7.57
Soborşinu		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasad.		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăştia		11.—	11.39
Şibotŭ		11.29	12.01
Vinţulŭ de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiuşŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamŭ	4.44	8.03	
Soborşinŭ	5.30	8.38	
Bĕrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulişu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaţ	8.28	11,16	7.25
Aradŭ	8.42	11.30	7.44
	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Haţegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Baniţa	11.50	3.53
Petroşenĭ	12.30	4.25

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	6.—
Sighişóră	8.56

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.30
Ţagŭ-Budateleců	7.27
Bistriţa	11.—

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	3.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.49
Murĕşŭ-Ludoşŭ	9.35

Notă: Numerii încuadraţĭ cu nii grose însemnéză órele de nópte.

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică		2.05	4.35
Şeica mare		2.38	5.05
Lómneşŭ		3.22	5.46
Ocna	8.—	3.46	6.17
Sibiiu	8.35	4.18	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu	2.30	9.10	9.50
Ocna	3.04	9.37	10.14
Lómneşŭ		10.05	10.40
Şeica mare		10.40	11.10
Copşa-mică		11.09	11.35

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Miraşteu	5.21	12.36	6.08
Oşorheiu	5.40	12.55	6.27
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	6.45	12.15	10.20
Miraşteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.31	2.02	12.06
Cheţa	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Pisk.)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.